

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoCsp/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121268196
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6121268196.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobcu: A. A. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom B. XXX, C. C., proti žalovanému: Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s., so sídlom Partizánska cesta 5, Banská Bystrica, IČO: 36 644 030, v konaní o určenie existencie práva na stočné v konkrétnej výške, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14Csp/21/2021 – 123 zo dňa 21. novembra 2022 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku o zamietnutí žaloby **p o t v r d z u j e**.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku o nároku na náhradu trov konania **m e n í t a k**, že žalobca **j e p o v i n n ý** nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov prvoinštančného konania.

III. Žalobca **j e p o v i n n ý** nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal určenia, že žalovaný má právo na stočné zodpovedajúce 50% z ročného priemeru dlhodobého zrážkového úhrnu dohodnutého v bode 2.7 zmluvy č. 1117020761 o dodávke vody z verejného vodovodu a o odvádzaní odpadových vôd verejnou kanalizáciou uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 11.09.2017 a 16.09.2020 (I. výrok) a priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (II. výrok).

2. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že dňa 11.09.2017 a dňa 16.09.2020 (kvôli zmene adresy trvalého pobytu žalobcu) uzatvorili žalobca ako spotrebiteľ so žalovaným ako dodávateľom zmluvu o dodávke vody z verejného vodovodu a o odvádzaní odpadových vôd verejnou kanalizáciou č. 117020761 (ďalej aj „zmluva“) na dobu neurčitú. Odberným miestom bola B. XXX, C. C., pričom pre určenie množstva vody z povrchového odtoku odvádzanej do verejnej kanalizácie bola v zmluve určená redukovaná plocha o výmere 118 m². V článku 3 platobné podmienky, bod 3.2 druhý odsek zmluvy sa odberateľ zaviazal platiť dodávateľovi za plnenie poskytnuté podľa tejto zmluvy aktuálne platnú cenu v čase plnenia za podmienok uvedených vo všeobecných obchodných podmienkach dodávky vody a odvádzania odpadových vôd. Žalobca si postavil na svojom pozemku nádrž o objeme 7 m³ určenú na zadržiavanie zrážkovej vody, preto požadoval od žalovaného dohodu o zmene zmluvy, kde by sa podľa jeho odhadu znížila určená redukovaná plocha pre určenie množstva vody z povrchového odtoku odvádzanej do verejnej kanalizácie na 50%. Na základe žiadosti žalobcu

vykonal zamestnanec žalovaného dňa 28.02.2019 kontrolu uvedeného zariadenia na odbernom mieste žalobcu. Na základe predmetnej kontroly bol žalobca vyzvaný na predloženie projektovej dokumentácie, v ktorej by bolo navrhnuté namontovanie meradla, ktoré by zaznamenávalo množstvo odvedených zrážkových vôd do verejnej kanalizácie. Ďalej bolo zistené, že predmetné zariadenie (nádrž) na zadržiavanie dažďovej vody má prepád cez kanalizačnú prípojku do verejnej kanalizácie. Žalobca na základe vlastného odhadu platí žalovanému za odvádzanie vody do verejnej kanalizácie len 50% z fakturovanej ceny služby, nakoľko má za to, že žalovaný by sa vo vyššom rozsahu na jeho úkor bezdôvodne obohacoval.

3. Súd prvej inštancie sa v prvom rade zaoberal otázkou, či žaloba o určenie práva žalovaného na stočné zodpovedajúce 50% z ročného priemeru dlhodobého zrážkového úhrnu dohodnutého v bode 2.7 zmluvy č. 1117020761 o dodávke vody z verejného vodovodu a o odvádzaní odpadových vôd verejnou kanalizáciou je prípustná, t.j. či žalobca má v zmysle § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej aj „CSP“) naliehavý právny záujem na určení takéhoto práva. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca má naliehavý právny záujem, ktorý vyvodil z toho, že žalobca nemá možnosť podať žalobu na plnenie, pretože sporné pohľadávky žalovaného neuhradil, čím zabránil vzniku bezdôvodného obohatenia, nemá ani inú právnu možnosť, akou by mohol doceliť zmenu parametrov zmluvy než podanie žaloby na určenie práva žalovaného na stočné v konkrétnej výške a rozhodnutie v takejto veci by vyriešilo spor s konečnou platnosťou a tak nastolilo stav právnej istoty medzi žalobcom a žalovaným.

4. Na základe vykonaného dokazovania a s poukazom na ust. § 23 ods. 2, § 29 ods. 2 a § 5 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v platnom znení (ďalej aj zákon č. 442/2002 Z.z.), § 6 ods. 1 až 6 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 397/2003 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o meraní množstva vody dodanej verejným vodovodom a množstva vypúšťaných vôd, o spôsobe výpočtu množstva vypúšťaných odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku a o smerných číslach spotreby vody v platnom znení (ďalej aj „vyhláška“), § 451 ods. 1 a 2, § 489 a § 53 ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej aj „OZ“) dospel súd prvej inštancie k nasledovným záverom:

5. Zmluva o dodávke vody uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je spotrebiteľskou zmluvou podľa Občianskeho zákonníka. Stranami uzavretá zmluva má písomnú formu. Súd prvej inštancie zdôraznil, že je oprávnený zasiahnuť do zmluvného vzťahu medzi zmluvnými stranami len v prípadoch stanovených právnymi predpismi, t.j. len vtedy, keď mu to umožňuje zákon. V opačnom prípade nielen zmluvné strany, ale aj súd musí rešpektovať zmluvnú slobodu účastníkov právneho úkonu, pokiaľ prejavená vôľa nie je v zjavnom rozpore so zákonom alebo tento inak neobchádza, prípadne nie je v rozpore s dobrými mravmi a pod. V danom prípade tak mohol posudzovať len prípadnú absolútnu neplatnosť právneho úkonu a ďalej mohol skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok uzatvorených v spotrebiteľskej zmluve, pretože nesporným zostáva, že zmluva o dodávke vody je dvojstranný právny úkon medzi sporovými stranami, ku ktorému tieto pristúpili slobodne a vážne, pričom ich vôľa v ňom bola vyjadrená určito a zrozumiteľne. Ani súd teda nie je oprávnený zasiahnuť do zmluvného vzťahu tým, že (bez ďalšieho) určí zľavu z ceny, na ktorú cenu má žalovaný nárok v zmysle zmluvy o dodávke vody, na ktorej sa zmluvné strany dohodli. Súd prvej inštancie konštatoval, že z obsahu zmluvy súd prvej inštancie nezistil neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 OZ, z ktorej by žalovanému vznikala neoprávnená výhoda a ani samotný žalobca žiadnu neprijateľnú zmluvnú podmienku nenamietal.

6. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že sám žalovaný prezentoval možnosť úpravy zmluvy v časti zníženia alebo zrušenia fakturácie vôd z povrchového odtoku, avšak po splnení určitých podmienok, ktoré vyplývajú priamo zo zákona, a to z § 29 zákona č. 442/2002 Z.z. a z § 6 vyhlášky. Súd prvej inštancie mal preto za to, že zostalo na žalobcovi, aby splnil stanovené podmienky, namontoval meradlo na meranie množstva odvedených zrážkových vôd zo svojej nehnuteľnosti do verejnej kanalizácie alebo aby vybudoval vsak, prípadne vybudoval systém zachytávania zrážkovej vody bez prepojenia na verejnú kanalizáciu, a tak získal zľavu z ceny v zmysle zákonných podmienok a podmienok zmluvy. Keďže uvedené žalobca nesplnil, tým pádom ani nepreukázal, že mu nárok na ním požadovanú zľavu alebo akúkoľvek zľavu vznikol.

7. Súd prvej inštancie mal za to, že určenie množstva odvedených zrážkových vôd do verejnej kanalizácie je v súlade so zmluvou. Skutočnosť, že si žalobca zriadil zariadenie (nádrž) na zachytávanie zrážkovej vody o objeme 7 m³, nie je postačujúca na určenie množstva odvedených zrážkových vôd do verejnej kanalizácie. Uvedené sa nedá zmerať a následne ani určiť percentuálne zľava. V takom prípade sa množstvo vypočíta spôsobom, ktorý ustanoví všeobecne záväzný predpis s prílohou, teda tak, ako je uvedené v zmluve.

8. Súd prvej inštancie napokon poukázal na to, že prepad zo žalobcom vybudovanej nádrže ústi do prečerpávajúcej stanice a z nej je výtlač vedený do pivnice rodinného domu, kde je znovu napojený do kanalizačnej prípojky, z ktorej sú zrážkové odpadové vody odvedené do verejnej kanalizácie. Preto nemožno žalobcovi uznať, že množstvo odvedených zrážkových vôd zodpovedá polovičnému množstvu z ročne odvedených zrážkových vôd z nehnuteľnosti žalobcu do verejnej kanalizácie.

9. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca mohol vzniknutý stav zvrátiť, a to namontovaním meradla alebo vybudovaním vsaku. Keďže k tomu nedošlo, žalobca nepreukázal relevantným spôsobom jeho nárok na 50 % alebo akúkoľvek inú zľavu. Preto súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

10. Súd prvej inštancie nepovažoval za relevantný pre rozhodnutie tohto sporu žalobcom aj žalovaným navrhovaný výsluch zamestnanca žalovaného D. E. F., nakoľko medzi stranami sporu nebolo sporné, že vykonal kontrolu vybudovaného zariadenia v objeme 7 m³, ani to, že nestanovil množstvo zrážkovej vody odvádzanej do verejnej kanalizácie. Vzhľadom na nedôvodnosť žaloby pre nepreukázanie množstva zrážkovej vody (ne)odvádzanej do verejnej kanalizácie zo strany žalobcu súd prvej inštancie považoval aj žalovaným vyžadovaný dôkaz od žalobcu - povolenie príslušného úradu životného prostredia na užívanie vybudovaného systému na zadržiavanie zrážkovej vody, za nadbytočný, pre rozhodnutie sporu nepotrebný.

11. O nároku strán sporu na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu strán v spore vzhľadom na plný úspech žalovaného. Dodal, že o výške náhrady účelne vynaložených trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne vyšší súdny úradník, po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

12. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP, t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Podľa názoru žalobcu sa súd prvej inštancie nevyrovnal s právnou podstatou prejednáwanej veci - právnou skutočnosťou podmieňujúcou vznik práva žalovaného na stočné, nakoľko žalobu zamietol z dôvodu nepreukázania podmienok pre poskytnutie zľavy, čo nebolo predmetom žaloby. Žalobca tvrdil, že súd prvej inštancie sa nezaoberal viacerými podstatnými argumentami žalobcu, ako aj dôkazmi, súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s ustáleným skutkovým stavom, čím výrazne zasiahol do jeho práva na spravodlivý proces.

14. Skutkový stav uvedený v bode 31. odôvodnenia napadnutého rozsudku považoval žalobca za neúplný, mal za to, že v konaní bolo preukázaného podstatne viac vo vzťahu k právnej podstate prejednáwanej veci. Podľa žalobcu je obsah tohto bodu odôvodnenia napadnutého rozsudku prejavom jednostrannosti súdu prvej inštancie, súd prvej inštancie nezohľadnil, že žalobca zachytenú zrážkovú vodu priebežne počas roka spotrebováva. Toto tvrdenie žalobca opakovane prízvukoval na pojednávaní v rámci jeho vypočutia, v písomnej podobe je obsiahnuté v 27. bode žaloby:

„V tejto súvislosti žalobca tvrdí, že z hľadiska spotrebovávania zachytenej zrážkovej vody platí nasledovné:

- v zimnom období preteká do verejnej kanalizácie, pochopiteľne, najviac objemu z celkového objemu spadnutej zrážkovej vody, avšak aj v tomto období dochádza k spotrebovávaniu zachytenej zrážkovej vody.

- V jarom a jesennom období sa zachytená zrážková voda spotrebováva pomerne rýchlo a aj v tomto období preteká do verejnej kanalizácie málo z celkového objemu spadnutej zrážkovej vody (resp. výrazne menej ako v prípade neexistencie systému na zachytávanie zrážkovej vody), pretože kvôli zmene klimatických podmienok sú dlhšie obdobia bez zrážok (sucho), pričom tento trend bude v budúcnosti, bohužiaľ, silnieť.

- V letnom období dochádza k rýchlemu spotrebovaniu zachytenej zrážkovej vody, čiže v tomto období nepreteká do verejnej kanalizácie skoro žiadna zrážková voda (minimum).

Na základe uvedených skutočností si žalobca dovoľuje tvrdiť, že zo stanoveného odhadu pretečie do verejnej kanalizácie polovica určeného množstva zrážkovej vody. Aktuálna kapacita systému na zachytávanie zrážkovej vody je 7 m³ a tento systém sa ročne zaplní minimálne 7 krát (rozmedzie 7 - 10 krát podľa zrážok). Žalobca používa zachytenú zrážkovú vodu najmä na polievanie.“

15. Žalobca mal za to, že jeho tvrdenia ohľadne miery spotrebovávania zachytenej zrážkovej vody žalovaný nijakým spôsobom účinne nenapadol, nepoprel, preto v zmysle § 151 CSP tieto tvrdenia žalobcu treba považovať za nesporné. Žalovaný v konaní podal iba písomné vyjadrenie zo dňa 06.07.2021, v rámci ktorého podľa názoru žalobcu nedošlo k žiadnemu relevantnému a účinnému popretiu skutkových tvrdení žalobcu a na pojednávaní žalovaný iba zopakoval obsah tohto svojho vyjadrenia. V tejto súvislosti na podporu svojej argumentácie žalobca citoval z odbornej právnickej literatúry: „Sporové strany majú svoju procesnú aktivitu realizovať prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany. Ak strana sporu kvalifikovane (pozri § 151 a komentár k nemu) nepoprie skutkové tvrdenie druhej strany, toto tvrdenie sa považuje za nesporné, čo znamená, že súd považuje predmetnú skutočnosť za preukázanú tak, ako bola tvrdená. V tomto prípade teda skutkové tvrdenie jednej sporovej strany za splnenia predpokladu absencie jej kvalifikovaného popretia protistranou nebude predmetom dokazovania a zákon ho „povyšuje“ na skutkový poznatok súdu.“ (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2 vydanie. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 864).

16. Vzhľadom na uvedené žalobca nepovažoval za potrebné navrhovať ďalšie dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení o miere spotrebovávania zrážkovej vody v priebehu kalendárneho roka, hoci bol pripravený v prípade potreby navrhnúť vypočutie ďalších obyvateľov rodinného domu, a to konkrétne svojho otca a brata, ktorí dokážu bezproblémovo potvrdiť používanie zrážkovej vody na umývanie alebo polievanie. Žalobca doplnil, že rodinný dom je tvorený tromi samostatnými bytovými jednotkami.

17. Žalobca mal ďalej za to, že vzhľadom na kapacitu systému na zadržiavanie dažďovej vody (7 m³), skutočnosť, že ročne sa zaplní minimálne sedemkrát, čo je minimálne 49 m³ zachytenej zrážkovej vody a s prihliadnutím na to, že v rokoch 2017 - 2020 žalovaný fakturoval žalobcovi stočné sa odvádzanie zrážkovej vody v rozmedzí 100 – 109 m³ (viď 16. bod žaloby), je zrejmé, že žalobca už v žalobnom návrhu zohľadnil a zobral na seba určitú mieru neistoty, keď požadoval určenie práva na stočné v rozsahu 50% ročného priemeru dlhodobého zrážkového úhrnu dohodnutého v bode 2.7 zmluvy, teda v rozsahu toho najnižšieho z prípustných variantov.

18. Žalobca mal zároveň za to, že jeho tvrdenia ohľadne toho, že v zime je veľa zrážok, v lete zas málo a na jar, resp. na jeseň je zrážok v priemere viac ako v lete, ale menej ako v zime, sú skutočnosťou súdu ako aj sporovým stranám všeobecne známou, jedná sa o tzv. notoriety v civilnom procese, ktoré sa nepreukazujú. Žalobca súd prvej inštancie upozornil, že nemôže od neho chcieť, aby preukazoval obvyklé počasie. Podľa žalobcu súd prvej inštancie od neho požadoval, aby preukázal spotrebovovanie zrážkovej vody podľa požiadaviek princípu materiálnej pravdy, t. j. aby preukázal skutočný (objektívny) stav vecí. Súd prvej inštancie vyžadoval exaktné (technicky presné) preukázanie množstva odvádzanej zrážkovej vody do verejnej kanalizácie, čo vyplýva z bodu 33. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Žalobca takúto požiadavku súdu prvej inštancie vehementne odmieta, nakoľko civilné sporové konanie je riadené dispozičnou zásadou, prejednacou zásadou a princípom formálnej pravdy. V civilnom sporovom konaní tvorí skutkový základ pre meritórne rozhodnutie to, čo sa v konaní preukáže procesnou aktivitou sporových strán (a vo vymedzených prípadoch aktivitou súdu). Civilný súd nemôže v sporovom konaní nahrádzať procesnú pasivitu sporovej strany alebo jej inak pomáhať vo vzťahu k plneniu jej (dôkazných) povinností (s výnimkou vymedzených možností súdu vo vzťahu k dokazovaniu). Procesnoprávnym následkom procesnej pasivity sporovej strany je ustálenie takého skutkového základu pre meritórne rozhodnutie súdu, ktorý je v neprospech pasívnej sporovej strany. Súd potom rozhoduje v zmysle §

215 CSP na základe takto ustáleného skutkového stavu, bez ohľadu na to, či ho vnútorne považuje za skutočný (objektívny) stav veci. V tejto súvislosti žalobca opätovne poukázal na vyššie uvedenú odbornú právnickú literatúru.

19. S poukazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky žalobca zdôraznil, že koncepcia civilného sporového konania založená na princípe formálnej pravdy je ústavne konformná a plne zodpovedá základnému právnemu princípu „vigilantibus iura scripta sunt.“.

20. Odhliadnuc od uvedeného bol žalobca názoru, že aj pri tom najreštriktívnejšom a najprísnejšom posúdení výsledkov dokazovania bol súd prvej inštancie povinný určiť, že žalovaný nemá nárok na stočné určite vo vzťahu ku kapacite systému na zadržiavanie dažďovej vody (7 m³), keďže tento objem zachytenej zrážkovej vody sa logicky nemôže dostať do verejnej kanalizácie. Žalovanému teda nemôže za žiadnych okolností vzniknúť právo na stočné vo vzťahu k 7 m³ zrážkovej vody. Prítom vybudovanie systému na zadržiavanie dažďovej vody s touto kapacitou bolo považované aj podľa napadnutého rozsudku za nesporné. Súd prvej inštancie preto mal vyhovieť žalobnému návrhu aspoň sčasti a vo zvyšku žalobu zamietnuť. Podľa žalobcu súd prvej inštancie v skutočnosti nazeral na žalobný návrh čisto formalisticky v tom zmysle, že žalobca žiada 50% zníženie, a preto musí objektívne preukázať (ideálne meračom) 50% spotrebovanie zachytenej dažďovej vody.

21. S poukazom na vyššie uvedené žalobca tvrdil, že zhrnutie preukázaného skutkového stavu v bode 31. odôvodnenia napadnutého rozsudku a argumentácia súdu prvej inštancie v bode 33. odôvodnenia napadnutého rozsudku sú prejavmi jednostrannosti súdu prvej inštancie a nezohľadnenia skutkových tvrdení žalobcu, ako aj procesných následkov procesnej pasivity žalovaného vo vzťahu k tvrdeniam žalobcu ohľadom miery spotrebovávania zachytenej zrážkovej vody v prejednávanej veci. Žalobca mal za to, že odôvodnenie rozsudku je de facto postavené na nezohľadnení ustáleného skutkového základu pre meritórne rozhodnutie. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezaoberal preukázanou skutočnosťou priebežného spotrebovania zachytenej zrážkovej vody alebo otázkou samotnej kapacity systému na zadržiavanie dažďovej vody vo vzťahu k vzniku práva žalobcu (žalobca mal zrejme na mysli žalovaného – poznámka odvolacieho súdu) na stočné. Podľa žalobcu sa teda súd prvej inštancie nevyrovnal s jeho podstatným tvrdením, ktoré tvorí súčasť ustáleného skutkového základu pre meritórne rozhodnutie. Súd prvej inštancie vydaním napadnutého rozsudku zároveň porušil princíp rovnosti zbraní uvedený v článku 6 ods. 1 základných zásad CSP, nakoľko výrazným a nepripustným spôsobom pomohol žalovanému v prejednávanej veci. Týmto nesprávnym procesným postupom, nezohľadnením ustáleného skutkového základu pre meritórne rozhodnutie na základe nesporných tvrdení žalobcu mu tak znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k výraznému porušeniu práva na spravodlivý proces v jeho neprospech. Súd prvej inštancie nezohľadnením ustáleného skutkového základu pre meritórne rozhodnutie zároveň dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím sú podľa názoru žalobcu naplnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b) a f) CSP.

22. Pokiaľ ide o odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, žalobca súdu prvej inštancie vyčítal, že nevykonaním ním navrhnutý dôkaz – cenovú ponuku na základný materiál pre vybudovanie systému ciachovaného kalového meradla, ktorý pripojil k doplneniu žaloby zo dňa 08.08.2022 a navyše sa ním pri svojom rozhodovaní ani nezaoberal, čo vyplýva z bodu 3. odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde tento listinný dôkaz nie je uvedený. Súd prvej inštancie sa nezaoberal otázkou založenia výrazného nepomeru medzi právami a povinnosťami zmluvných strán vo vzťahu k finančnej stránke požiadavky žalovaného na žalobcu na vybudovanie systému ciachovaného kalového meradla. Dôkaz predložený žalobcom mal dokázať, ako veľmi ekonomicky náročné by bolo zrealizovať požiadavku žalovaného, preto ho žalobca považuje za kľúčový dôkaz. V kontexte prejednaného sporu ide podľa žalobcu o rozhodujúcu skutočnosť, ktorou sa súd prvej inštancie nijako nezaoberal, čo žalobca považuje za neprijateľné. S poukazom na judikatúru ÚS SR a ÚS ČR mal žalobca za to, že ignorovanie návrhu na vykonanie dokazovania vo svojich dôsledkoch taktiež znamená porušenie práva na spravodlivý proces, nakoľko v dôvodoch samotného rozhodnutia nie je o príčinách takéhoto opomenutia žiadna zmienka. Žalobca uviedol, že poukazuje v odvolaní na opomenutý dôkaz najmä kvôli rozhodovaniu odvolacieho súdu, pretože sa domnieva, že pri rozhodovaní súdu prvej inštancie by aj tak nezohral úlohu, keďže súd prvej inštancie podľa jeho názoru nepochopil právnu podstatu prejednávanej veci.

23. Podľa žalobcu súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil vo vzťahu k určeniu vzniku a rozsahu práva žalovaného na stočné. Uviedol, že od súdu prvej inštancie nepožadoval, aby posúdil, či má u svojho zmluvného partnera nárok na zľavu, ale žiadal, aby súd prvej inštancie právne a skutkovo posúdil, v akom rozsahu vzniká žalovanému právo na stočné. Podľa žalobcu otázka (ne)možnosti poskytnutia zľavy žalovaným a otázka vzniku práva žalovaného na stočné sú dve diametrálne odlišné otázky. Prvá je vyslovene subjektívna, právne nenárokovateľná a teda súdne nevyožiteľná, druhá je však daná objektívne – objektívnym skutkovým stavom na odbernom mieste, a preto ju možno dokazovať a dožadovať sa súdnej nej ochrany. Ani na jednom mieste v žalobe nie je akákoľvek zmienka o zľave. Od počiatku žiadal zníženie výmery redukovanej plochy v zmluve zdôvodnené objektívnou zmenou parametrov odberného miesta žalobcu. Uviedol, že od roku 2019 sa domáha iba toho, aby jeho odberné miesto bolo zmluvne kvalifikované v súlade s objektívnou realitou, čo žalovanému prikazuje samotný § 6 ods. 6 vyhlášky, v zmysle ktorého má žalovaný povinnosť reflektovať na zmenu parametrov odberného miesta, pričom súd prvej inštancie sa týmto argumentom žalobcu v odôvodnení napadnutého rozsudku nezaoberal. Žalobca taktiež poukázal na § 28 ods. 9 zákona č. 442/2002 Z.z., v zmysle ktorého vzniká žalovanému právo na stočné až vtokom odpadovej vody do verejnej kanalizácie. Právnu skutočnosťou pre vznik práva na stočné je teda moment vtoku odpadovej vody do verejnej kanalizácie. Ak neexistuje právna skutočnosť zakladajúca právo, právo logicky vzniknúť nemôže.

24. Otázka existencie právnej skutočnosti podmieňujúcej vznik práva na stočné (a jeho rozsah) bola jedinou právnou otázkou, ku ktorej mal súd prvej inštancie vykonať právne posúdenie v súlade s ustáleným skutkovým základom pre meritórne rozhodnutie. Posúdenie tejto otázky je v prejednávanom prípade zásadné, pretože priamo súvisí s otázkou oprávnenosti výšky faktúr žalovaného v časti stočného za odvádzanie zrážkovej vody. V dôsledku existencie systému na zadržiavanie dažďovej vody žalovanému objektívne nemôže vzniknúť právo na stočné v rozsahu dohodnutom v zmluve, pretože do verejnej kanalizácie nie je odvádzaný celý objem spadnutej zrážkovej vody, keďže žalobca priebežne počas celého roka zachytenú zrážkovú vodu spotrebováva. Žalovaný preto nemôže požadovať od žalobcu zaplatenie stočného za celý objem spadnutej zrážkovej vody, keďže zachytená zrážková voda do verejnej kanalizácie nevteká, a preto žalovaný požaduje to, na čo nemá právny nárok – právo na stočné vo fakturovanej výške. Zaplatením celého stočného by na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, pretože žalobca by plnil bez právneho dôvodu (viď § 451 Občianskeho zákonníka). Žalobca mal za to, že súd prvej inštancie sa právnou skutočnosťou podmieňujúcou vznik práva na stočné nezaoberal, čo podľa neho vyplýva z toho, že súd prvej inštancie § 28 ods. 9 zákona č. 442/2002 Z.z. z v odôvodnení napadnutého rozsudku neuvádza, ako aj z argumentácie súdu prvej inštancie týkajúcej sa zľavy. Súd prvej inštancie tak podľa žalobcu neporozumel právnej podstate prejednáwanej veci. Ak by jej porozumel, vedel by, že skutočnosťou, ktorou sa má zaoberať, nie je existencia prepadu do verejnej kanalizácie alebo alternatívne možnosti merania zrážkovej vody, ale to, v akom rozsahu môže dôjsť k vtoku zrážkovej vody do verejnej kanalizácie, pričom v 100% objeme spadnutej zrážkovej vody tomu s určitosťou nie je. Opätovne zdôraznil, že súd prvej inštancie mohol žalobe vyhovieť aspoň sčasti – v rozsahu kapacity vybudovaného systému na zadržiavanie dažďovej vody, hoci bol názoru, že súd prvej inštancie mal žalobe vyhovieť v celom rozsahu. Preto vzhľadom na vyššie uvedené je podľa názoru žalobcu konštatovanie súdu prvej inštancie, že nie je oprávnený zasiahnuť do zmluvného vzťahu tým, že (bez ďalšieho) určí zľavu z ceny vecne nesprávne. Súd prvej inštancie nezasahuje do zmluvného vzťahu „bez ďalšieho“, ale na základe ustáleného skutkového stavu pre meritórne rozhodnutie. Súd prvej inštancie tak nesprávne právne posúdil otázku existencie právnej skutočnosti podmieňujúcej vznik práva žalovaného na stočné (a jeho rozsahu).

25. Nesprávne právne posúdenie veci žalobca namietal aj vo vzťahu k záveru súdu prvej inštancie, že nezistil neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, z ktorej by žalovanému vznikala neoprávnená výhoda a ani samotný žalobca žiadnu neprijateľnú zmluvnú podmienku nenamietal. Žalobca oponoval, že právne posúdenie každej veci je vecou súdu, žalobca nie je podľa § 132 ods. 1 CSP povinný uvádzať v žalobe žiadnu právnu kvalifikáciu. V spore s ochranou slabšej strany si súd prvej inštancie nesplnil svoju základnú úlohu dôsledne právne posúdiť prejednávanú vec vo vzťahu k právnej úprave ochrany spotrebiteľa. Žalobca zdôraznil, že v poznámke číslo 3 vzťahujúcej sa k bodu 19. žaloby venujúcej sa osobitne právnej ochrane spotrebiteľa uviedol: „Žalobca považuje za potrebné sa v krátkosti vyjadriť aj k samotnému obsahu Zmluvy. Žalobca v prvom rade poukazuje na fakt, že Zmluva je formulovaná veľmi neštandardne, pretože v nej až na jednu výnimku úplne absentuje jazykové vyjadrenie prevzatia záväzkov jednotlivých zmluvných strán (absentujú právne formulácie záväzkov). Napríklad, Zmluva neobsahuje ani záväzok žalovaného dodávať žalobcovi pitnú

vodu, odvádzať odpadové vody a vody z povrchového odtoku (bod 2.1 Zmluvy obsahuje iba telegrafické vymedzenie jej predmetu, avšak bez vyjadrenia záväzku dodávateľa). V druhom rade žalobca poukazuje na to, že:

- v bode 2.7 Zmluvy nie je jednoznačne uvedené, že ročný priemer dlhodobého zrážkového úhrnu sa bude meniť na ročnej báze (odkaz v poznámke na Vyhlášku jednak nemá záväzkový význam, pretože nie je vyjadrený záväzkovou formuláciou);
- v bode 2.5 Zmluvy je uvedené, že určenie množstva odvedených odpadových vôd je určené (i) vodomermom, (ii) výpočtom, čo je bez znalosti relevantných právnych predpisov nezrozumiteľné a nejasné;
- Zmluva neobsahuje prílohu, ktorou majú byť všeobecné obchodné podmienky žalobcu (tie sa navyše nenachádzajú ani na internetovej stránke žalovaného G.);
- v žiadnom bode Zmluvy nie je uvedené, či je žalovaný vlastníkom alebo prevádzkovateľom verejnej kanalizácie a verejného vodovodu.

Zákonodarcu prikazuje formulovať spotrebiteľské zmluvy jednoznačne, tak aby boli zrozumiteľné aj právnemu laikovi, a preto sa v prípade spotrebiteľských zmlúv kladú vyššie nároky na ich jednoznačnosť a užívateľskú zrozumiteľnosť. Žalobca tvrdí, že uvedené nedostatky spôsobujú ťažkopádnosť a užívateľskú nezrozumiteľnosť zmluvy. Žalobca sa domnieva, že časť zmluvy môže byť neplatná pre nezrozumiteľnosť a neurčitost'."

26. Žalobca opätovne vyčítal súdu prvej inštancie, že sa s uvedenými argumentmi nezaoberal, odôvodnenie napadnutého rozsudku neobsahuje žiadnu zmienku o zrozumiteľnosti zmluvy.

27. Žalobca ďalej uviedol, že zo žaloby ako celku vyplýva, že odmieta obsah bodu 2.7 zmluvy, pretože po vybudovaní systému na zadržiavanie dažďovej vody s objemom 7 m³ došlo k podstatnej zmene parametrov odberného miesta, ktoré zamedzujú vtok zachytenej zrážkovej vody do verejnej kanalizácie, avšak žalovaný ignoruje tento fakt a odmieta akúkoľvek úpravu daného ustanovenia, pretože si to pre svoje monopolné postavenie môže dovoliť. Žalobca argumentoval, že za aktuálneho stavu je nútený tolerovať trvalé bezdôvodné obohacovanie sa na jeho úkor, čo odmieta. Preto mal súd prvej inštancie dané ustanovenie podrobiť dôslednému prieskumu z hľadiska právnej úpravy neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Podľa žalobcu sa pod 2.7 zmluvy stal v dôsledku podstatnej zmeny parametrov odberného miesta neprijateľným, keďže odporuje objektívnej realite, v dôsledku čoho zakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu. Z ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva zákaz používať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podľa názoru žalobcu možno dané ustanovenie kvalifikovať ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Žalobca bol názoru že neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka je na prejednávanej vec plne subsumovateľná. Žalobca uviedol, že si celkom dobre nedokáže predstaviť, ako by mohlo byť považované za prijateľnú zmluvnú podmienku sledujúcu záujmy spotrebiteľa také ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré odporuje objektívnej realite, v dôsledku čoho vzniká trvalé bezdôvodné obohatenie dodávateľa na úkor spotrebiteľa.

28. Žalobca uviedol, že je donucovaný platiť žalovanému za poskytnutie služieb, ku ktorých poskytnutiu v realite nedochádza. Podľa súdu prvej inštancie je v poriadku, že žalovaný požaduje od žalobcu finančné plnenie za službu, ktorú mu neposkytuje vo fakturovanom rozsahu - za normálnych okolností je takéto konanie právne kvalifikované ako podvod. Takéto nastavenie je podľa žalobcu zo svojej samej podstaty nespravodlivé a sleduje výlučné záujmy žalovaného dodávateľa, ktorý je navyše v monopolnom postavení. Súd prvej inštancie vydaním napadnutého rozsudku toto nastavenie právne aproboval – pre žalobcu ide o ťažko (ne)pochopiteľný výsledok konania.

29. Podporne žalobca argumentoval tým, že § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka uvádza iba demonštratívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok. Podľa podporného názoru žalobcu bod 2.7 zmluvy je možné právne kvalifikovať ako nepomenovanú neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko podstata jej neprijateľnosti spočíva v založení trvalého bezdôvodného obohacovania sa žalovaného na úkor žalobcu, ktoré zakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v

neprospech žalobcu. Tento záver platí obzvlášť v kontexte požiadavky žalovaného na vybudovanie systému ciachovaného kalového meradla, ktorej finančné dopady má niesť výlučne žalobca (spotrebiteľ) a na základe ktorej žalovaný odmieta pristúpiť k úprave budú 2.7 zmluvy.

30. Žalobca mal za to, že neprijateľnosť zmluvných podmienok je súd povinný vždy objektívne posúdiť v kontexte celého zmluvného vzťahu, t. j. je povinný posúdiť všetky relevantné aspekty zmluvného vzťahu od typu zmluvy, (ne)existencie monopolného postavenia dodávateľa, (ne)existencie zmluvnej povinnosti až po samotný obsah jednotlivých zmluvných ustanovení, pričom z logiky veci platí, že čím horšie zmluvné postavenie spotrebiteľ má, tým väčšia ochrana sa mu zo strany súdu poskytuje. Táto povinnosť podľa názoru žalobcu vyplýva najmä z § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Úlohou súdu je posudzovať prijateľnú zmluvnú podmienku objektívne vo vzťahu k jej potenciálnym, resp. reálnym účinkom v právnej sfére spotrebiteľa. V tejto súvislosti žalobca citoval z odbornej právnickej literatúry: „V súvislosti s konkrétnym právnym posúdením neprijateľnosti zmluvných podmienok je nevyhnutné ustáliť, že právne posúdenie sa sústreďuje na objektívne posúdenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky vo vzťahu k spotrebiteľovi, teda aj test neprijateľnej zmluvnej podmienky bude mať objektívny ráz, a na účely jeho vykonania nebude významné, či dodávateľ zmluvnú podmienku skutočne použije, či na základe nej prijme plnenie alebo zlepší svoje zmluvné postavenie a pod...Objektívnosťou posúdenia zmluvnej podmienky na účely neprijateľnosti rozumieme aj samotné posúdenie takejto podmienky bez ohľadu na to, aké právne následky privedie, alebo privedila vo vzťahu k subjektívnym právnym pomerom konkrétneho spotrebiteľa. Inými slovami povedané, pri súdnom prieskume je potrebné vychádzať z objektivizácie zmluvnej podmienky pri súčasnom abstrahovaní od, na konkrétny subjekt naviazaného pôsobenia takejto klauzuly v skutkových okolnostiach posudzovaného prípadu. Uvedená objektivizácia súčasne znamená, že konkrétny orgán ochrany práva vykonáva test neprijateľnosti zmluvnej podmienky súčasne bez ohľadu na akúkoľvek subjektívnu aktivitu spotrebiteľa a jeho vklad smerom k právnemu posúdeniu sporného ustanovenia zmluvy alebo zmluvných podmienok.“ (Števec, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. 2 vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 565 -566).

31. Podľa názoru žalobcu súd prvej inštancie nepodrobil objektívnemu posúdeniu obsah bodu 2.7 zmluvy vo vzťahu k jeho reálnym účinkom v právnej sfére žalovaného po vybudovaní systému na zadržiavanie dažďovej vody s objemom 7 m³.

32. Žalobca ďalej poukázal na to, že je v tom najhoršom možnom zmluvnom postavení, v akom sa môže nachádzať vzhľadom na už spomínanú neurčitosť a nezrozumiteľnosť zmluvy bez hlbšej znalosti zákona č. 442/2002 Z.z., vzhľadom na monopolné postavenie žalovaného na trhu, vzhľadom na adhéznny typ zmluvy, pri ktorom spotrebiteľ nemá reálne žiadnu možnosť ovplyvniť jej obsah a teda ju mohol iba akceptovať, ako aj vzhľadom na zákonnú povinnosť vlastníka rodinného domu uzatvoriť zo žalovaným zmluvu podľa § 22 ods. 1 a § 23 ods. 1 zákona č. 442/2002 Z.z., na čo mal súd prvej inštancie pri dôslednom prieskume zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným prihliadnúť. Z uvedeného zmluvného postavenia sa žalobca právne dostať nemôže, preto mal byť súd prvej inštancie obzvlášť dôsledný pri posudzovaní prejednávanej veci a (ne)poskytnutí súdnej ochrany.

33. Podľa názoru žalobcu bol súd prvej inštancie oprávnený bez akýchkoľvek prekážok vstúpiť do zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. S poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné, má podľa žalobcu súd v praktickej rovine všetky právne nástroje k tomu, aby zabezpečil právnú ochranu spotrebiteľovi, môže vstúpiť do spotrebiteľského zmluvného vzťahu a dokonca je povinný ex officio tak urobiť, ak sú na to splnené podmienky. V tejto súvislosti žalobca opätovne poukázal na odbornú právnickú literatúru: „Právny rozmer objektívneho posúdenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky sa osobitne prejavuje v právnych účinkoch a následkoch takéhoto posúdenia. Následky posúdenia je preto nevyhnutne bez ohľadu na vôľu spotrebiteľa sústrediť do rámca absolútnej neplatnosti, avšak parciálnej absolútnej neplatnosti konkrétnej spornej zmluvnej podmienky. Ako vi veci C-453/10 rozhodol Súdny dvor EÚ čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS a následky v ňom upravené nesledujú vôľu spotrebiteľa a nemožno ich vykladať tak, že by mal konajúci súd ako celok zneplatniť spotrebiteľskú zmluvu na základe toho, že jej neplatnosť by pre spotrebiteľa bola výhodnejšia. Čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/

EHS nie je o výhodnosti právnych následkov neprijateľnej zmluvnej podmienky pre spotrebiteľov, ale o objektivizácii ochrany, ktorá je vyjadrená pozitívnym príkazom, podľa ktorého členské štáty a ich orgány zabezpečia, aby spotrebiteľ nebol viazaný zmluvnou podmienkou, ktorá je neprijateľná. Práve zbavenie právnych účinkov neprijateľnej zmluvnej podmienky vo vzťahu ku spotrebiteľovi je cieľom, ktorý smernica Rady 93/13/EHS sleduje...Vzhľadom na absolútnu neplatnosť neprijateľných zmluvných podmienok sú sudy povinné z úradnej povinnosti poskytovať ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami a zabezpečiť, aby neprijateľné zmluvné podmienky spotrebiteľa nezaväzovali – možnosť judikovania neprijateľnej zmluvnej podmienky ustanovuje § 298 ods. 1 CSP, povinnosť judikovania plynie z ust. § 289 ods. 2 CSP v nadväznosti na ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka.“ (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. 2 vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 566 a 573).

34. Preto mal žalobca za to, že všetky podmienky na to, aby súd prvej inštancie vstúpil do zmluvného vzťahu medzi ním a žalovaným boli splnené, a preto závery súdu prvej inštancie uvedené v bode 32. napadnutého rozsudku sú vecne nesprávne.

35. Podľa názoru žalobcu reálnym výsledkom vydania napadnutého rozsudku je právna aprobácia trvalého bezdôvodného obohacovania sa žalovaného na úkor žalobcu, právna aprobácia založenia výrazného nepomeru medzi právami a povinnosťami žalobcu a žalovaného v ich zmluvnom vzťahu, odmietnutie poskytnutia ochrany žalobcovi pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami (a praktikami) žalovaného, ktorý je v monopolnom postavení, ku ktorej bol súd povolaný. Takýto stav označil žalobca za nespravodlivosť. S poukazom na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Českej republiky poukázal na to, že aj pri netypickosti a zložitosti prípadu sú všeobecné sudy povinné urobiť všetko pre nájdenie spravodlivého riešenia, akokoľvek sa to môže javiť zložitým, rozhodnutia všeobecných súdov majú odrážať pravý zmysel nachádzania spravodlivosti v konkrétnych prípadoch a je prvoradou úlohou všeobecných súdov a zmyslom občianskeho súdneho konania nachádzať hmotné právo a spravodlivé riešenie sporov medzi účastníkmi. Toto podľa názoru žalobcu v tomto konaní zo strany súdu prvej inštancie naplnené nebolo, tento sa nepokúsil nájsť spravodlivé riešenie v prejednávanej veci.

36. Napokon žalobca poukázal na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej sú všetky štátne orgány, resp. orgány verejnej moci povinné interpretovať a aplikovať právo predovšetkým z pohľadu účelu a zmyslu ochrany ústavou a medzinárodnými zmluvami garantovaných základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb a princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu. Žalobca mal za to, že súd prvej inštancie mu de facto túto materiálnu ochranu jeho práv (vlastníckeho práva) a oprávnených záujmov (nemať povinnosť trpieť bezdôvodné obohacovanie sa zo strany žalovaného) z hľadiska princípov materiálneho právneho štátu odoprel.

37. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel, pričom oproti pôvodnému žalobnému návrhu v konaní pred súdom prvej inštancie tento žalobca doplnil, resp. zmenil špecifikáciou, od kedy má právo na stočné zodpovedajúce 50% ročnému priemeru z dlhodobého zrážkového úhrnu dohodnutého v bode 2.7 zmluvy, a to od 28.02.2019. Alternatívne navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V oboch prípadoch si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému.

38. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

39. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 ods. 1 CSP po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, len v rozsahu odvolania podľa § 379 CSP, z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a mimo nich v zmysle § 380 ods. 2 CSP v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok, dospel k názoru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v I. výroku vo veci samej vecne správny a je potrebné ho podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdiť. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku o trovách konania bol zmenený podľa 388 CSP len z formálnych dôvodov uvedených nižšie (viď bod 65. odôvodnenia tohto rozhodnutia). Odvolací súd sa v zásade stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k I. výroku vo

veci samej, na toto poukazuje a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku reagujúc na odvolacie dôvody žalobcu uvádza:

40. Na úvod odvolací súd uvádza, že v prvom rade skúmal otázku procesnej prípustnosti žaloby o určenie práva žalovaného na nižšie stočné. Odvolací súd si uvedomuje, že žalobca v odvolaní nenapádal vyhodnotenie otázky danosti naliehavého právneho záujmu na danej určovacej žalobe zo strany súdu prvej inštancie (logicky ani napádať nemohol, keďže túto otázku zodpovedal súd prvej inštancie v jeho prospech), napriek tomu to odvolaciemu súdu nebráni túto otázku vyhodnotiť nanovo. Otázku prípustnosti podanej žaloby odvolací súd totiž považuje za otázku procesných podmienok, otázku procesnej prípustnosti žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie, ktoré musia byť v každom štádiu konania splnené (§ 380 ods. 2 CSP). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje napr. na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 137/08-59 zo dňa 01.07.2008, kde sa uvádza: „Je síce pravdou, že sťažovateľka v podanom dovolaní otázku naliehavého právneho záujmu neotvorila, ale to nie je rozhodujúce. Sťažovateľka nemala dôvod osobitne sa touto otázkou v dovolaní zaoberať, keďže krajský súd v súlade s jej stanoviskom bol tiež toho názoru, že jej naliehavý právny záujem je daný. Podstatné je, že vzhľadom na stanovisko žalovaných, ktorí považovali žalobu sťažovateľky za nedôvodnú, musel najvyšší súd preskúmať správnosť právneho záveru krajského súdu o nedôvodnosti žaloby. V rámci tohto skúmania sa nemohol vyhnúť ani otázke naliehavého právneho záujmu. Všeobecný súd v prípade určovacej žaloby je vždy povinný sa touto otázkou zaoberať, dokonca aj vtedy, ak ju účastníci konania nespochybnili.“. Odvolací súd poukazuje taktiež na odbornú právnickú literatúru: „Naliehavý právny záujem musí žalobca preukázať (ibaže právny záujem „vyplýva z osobitného predpisu“...). Povinnosť žalobcu preukázať naliehavý právny záujem logicky znamená aj to, že žalobca je povinný uviesť v žalobe skutkové tvrdenia o tom, že naliehavý právny záujem je daný. Na preukázanie týchto tvrdení je povinný navrhnuť dôkazy. Podľa väčšinových názorov právnej vedy je naliehavý právny záujem na určení práva vecnou legitímáciou žalobcu. Naliehavý právny záujem je súčasťou žalobného nároku, nejde iba o procesnú podmienku. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie o právnom záujme (či je, alebo nie je daný) je meritórne. Absencia naliehavého právneho záujmu je dôvodom zamietnutia žaloby, nie je dôvodom pre zastavenie konania, či pre odmietnutie žaloby. Uvedenú interpretáciu si osvojila právna prax. Iba výnimočne sa v súdnych rozhodnutiach vyskytujú názory, že preukázanie naliehavého právneho záujmu je podmienkou prípustnosti určovacej žaloby. Napríklad v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z 27. mája 2009, sp. zn. 2 Obo 10/2009, 2 Obo 11/2009, s. 20, odsek 3: „... púhy nedostatok právneho záujmu nemôže byť hmotnoprávnym dôvodom pre zamietnutie návrhu. Ide o procesnú podmienku (je daná v procesnom predpise - OSP) a jej nesplnenie má a môže mať iba procesné dôsledky.“ Hoci sme si vedomí zaužívanej interpretácie v právnej praxi, zastávame názor, že nepreukázanie naliehavého právneho záujmu by malo byť dôvodom pre odmietnutie žaloby (§ 129). Viaceré argumenty pritom vyplývajú aj z kontextu novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku:

- Ak naliehavý právny záujem chápeme ako procesnú podmienku, potom platí, že súd môže vykonať aj bez návrhu dôkazy, či skutočne neexistuje (§ 185 odsek 2). V opačnom prípade by súd musel vyhodnotiť existenciu naliehavého právneho záujmu iba na základe dôkazných návrhov strán. Ad absurdum by sa súd musel uspokojiť s jeho existenciou iba na základe skutkových tvrdení žalobcu, hoci nepreukázaných, avšak nepopretých žalovaným (§ 151). V predchádzajúcej právnej úprave Občianskeho súdneho poriadku opísaný problém nevznikal, keďže súd nebol pri zisťovaní skutkového stavu limitovaný dôkaznými návrhmi strán.
- Doktrína zastáva názor, že súd má skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu z úradnej povinnosti. Tento doktrinálny záver je v novej právnej úprave Civilného sporového poriadku udržateľný iba za predpokladu, že naliehavý právny záujem chápeme ako procesnú podmienku. Skúmanie meritórnych otázok podlieha v novej právnej úprave prejednávaciemu princípu, ktorý (takmer) vylučuje, aby súd na ich zistenie vykonával dôkazy bez návrhu strán a podľa ktorého nie je želateľné, aby súd vychádzal z iných skutočností ako z tých, ktoré strany tvrdili. Súd ale naďalej skúma ex offo procesné podmienky. (Podľa novej právnej úpravy by mal byť akceptovateľný výklad, že súd nevykonáva pozitívne skúmanie naliehavého právneho záujmu ex offo, keďže jeho preukázanie je vecou žalobcu. Súd ale musí mať možnosť negatívneho skúmania ex offo, teda overiť, či právny záujem, ktorý vyplýva z dôkazov navrhnutých žalobcom, zodpovedá aj realite.)
- Ak je žaloba na určenie právnej skutočnosti procesne neprípustná..., je procesným dôsledkom jej odmietnutie. Javí sa potom nesystematicky taký výklad, že súd neprípustnú žalobu na určenie práva (pre nedostatok naliehavého právneho záujmu) zamietne, avšak neprípustnú žalobu na určenie právnej skutočnosti odmietne.

- Hlavným logickým nedostatkom výkladu, že určovací žaloba má byť pre nedostatok naliehavého právneho záujmu zamietnutá rozsudkom, je to, že takémuto rozsudku sa nepriznávajú účinky rei iudicatae... Tento interpretačný problém nenastáva pri výklade, že určovací žaloba má byť pri absencii naliehavého právneho záujmu odmietnutá uznesením z procesných dôvodov.“ (Števcík, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: CH.Beck, 2016, s. 502 a 503).

41. Odvolací súd preto uzatvára, že napriek sporu v právnej teórii a súdnej praxi, či pre nedostatok naliehavého právneho záujmu treba žalobu o určenie, či tu právo je alebo nie je zamietnuť alebo odmietnuť, právna teória a súdna prax sú za jedno v názore, že skúmanie naliehavého právneho záujmu je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby, (nielen, ale aj) procesnou podmienkou, naliehavý právny záujem má súd skúmať ex offa (a má sa žalobcom aj preukazovať až na výnimku, že vyplýva z osobitného predpisu).

42. Odvolací súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že žalovaný má právo na stočné v zníženom rozsahu oproti rozsahu dohodnutému v zmluve. Podľa názoru odvolacieho súdu právnym nástrojom, ktorým sa žalobca môže domôcť cieľa ním sledovaného je žaloba o nahradenie prejavu vôle žalovaného vo vzťahu k rozsahu redukovanej plochy Sr zo 118 m² na polovicu. Žalobou o nahradenie prejavu vôle sa možno domáhať nielen uzatvorenia novej zmluvy, ale aj dojednania zmeny zmluvy, ak takáto povinnosť vyplýva z právneho predpisu (v tomto prípade z ustanovenia § 6 ods. 6 vyhlášky, ktorou sa vykonáva predpis vyššej právnej sily – zákon č. 442/2002 Z.z. a ktoré ukladá žalovanému (vlastníkovi, resp. prevádzkovateľovi verejnej kanalizácie) povinnosť aktualizovať pri každej zmene údaje o veľkosti alebo druhu povrchu plôch tvoriacich nehnuteľnosť odo dňa oznámenia týchto zmien producentom vlastníkovi verejnej kanalizácie alebo prevádzkovateľovi verejnej kanalizácie). Podľa článku 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Preto sa odvolací súd nestotožňuje s názorom žalobcu prezentovaným v žalobe, že zákon mu nezakladá právo podať žalobu na nahradenie prejavu vôle (žalovaného). Už z dôvodu procesnej neprípustnosti žaloby o určenie práva žalovaného na nižšie stočné mohol a mal súd prvej inštancie pre nepreukázanie naliehavého právneho záujmu na takomto určení žalobu zamietnuť.

43. V snahe predísť ďalšiemu sporu medzi žalobcom a žalovaným o nahradenie prejavu vôle (aj keď si je odvolací súd vedomý, že právnym posúdením veci z jeho strany v inom konaní nie je súd viazaný) odvolací súd podporne uvádza, že sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie o nepreukázaní (nižšieho) rozsahu, v akom dochádza k vtoku spadnutých zrážkových vôd do verejnej kanalizácie ako právnej skutočnosti zakladajúcej právo žalovaného na stočné. Pre určenie množstva vody odvádzanej z povrchového odtoku do verejnej kanalizácie bola v zmluve v čase jej uzavretia v roku 2017 (kedy ešte systém na zadržiavanie vody vybudovaný nebol) rozhodujúca redukovaná plocha 118 m². Na to, aby žalobca mohol docieľiť zmenu tohto stavu, zmenu zmluvy spočívajúcu v určení nižšej výmery redukovanej plochy, musel by tvrdiť a v prípade popretia jeho tvrdenia protistranou aj preukázať, že došlo k zmenšeniu výmery tejto redukovanej plochy.

44. Pokiaľ žalobca argumentuje tým, že žalovaný jeho tvrdenie ohľadne zrážok v jednotlivých ročných obdobiach nepoprel, takéto popretie nebolo pre rozhodnutie vo veci potrebné. Jedná sa totiž o všeobecné skutočnosti nič nehovoriace o tom, o akú plochu sa redukovaná plocha zmenšila, či a v akom skutočnom rozsahu došlo k zmenšeniu množstva odvádzanej zrážkovej vody do verejnej kanalizácie oproti stavu pred vybudovaním zadržiavacieho systému. Rok od roka sa môže z hľadiska úhrnu zrážok v jednotlivých ročných obdobiach líšiť, suchšie letá, či zimy môžu striedať daždivejšie a pod. Preto sa vychádza z ročného priemeru dlhodobého zrážkového úhrnu. Žalobca by teda musel tvrdiť, že došlo k týmto zmenám oproti obdobiu, kedy došlo k uzatvoreniu zmluvy. V zmluve z roku 2020 sa údaj o redukovanej ploche (hoci zadržiavací systém bol vybudovaný v roku 2018) nezmenil, podľa žalobcu jej uzatvorenie bolo len formálne z dôvodu zmeny adresy jeho trvalého pobytu.

45. Podstatné skutkové tvrdenie žalobcu pre posúdenie tohto prípadu, že súčasným pomerom po vybudovaní zadržiavacieho systému došlo k reálnemu zníženiu redukovanej plochy určenej v zmluve na polovicu, keď tvrdil, že zo stanoveného odhadu (v zmluve) pretečie do verejnej kanalizácie polovica určeného množstva zrážkovej vody a zmenu parametrov odberného miesta sa snažil vyriešiť tým najjednoduchším a najhospodárnejším spôsobom pre obe strany, a preto žalovanému (opakovane)

navrhol úpravu zmluvy v časti určenia redukovanej plochy Sr z pôvodných 118 m² na 59 m² zo strany žalovaného právne účinným spôsobom popreté bolo, keď v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 06.07.2021 uvádza: „Žalovaný naďalej trvá, že určenie množstva odvedených zrážkových vôd do verejnej kanalizácie a fakturácia stočného je v súlade s uzatvorenou Zmluvou, ZVK a vyhláškou a že zariadenie, ktoré vybudoval žalobca a to nádrž v objeme 7 m³, z ktorej prepad je zaústený do prečerpávacej stanice a z nej výtlak vedený do pivnice rodinného domu, kde je znovu napojený do kanalizačnej prípojky, z ktorej odpadové vody – zrážkové sú odvedené do verejnej kanalizácie nepostačuje na to, aby žalovaný žalobcovi uznal, že množstvo odvedených zrážkových vôd zodpovedá polovičnému množstvu z množstva ročne odvedených zrážkových vôd z nehnuteľnosti žalobcu do verejnej kanalizácie.“ Preto skutkové tvrdenie žalobcu, že zo stanoveného odhadu (v zmluve) pretečie do verejnej kanalizácie polovica určeného množstva zrážkovej vody bolo v konaní sporným, a preto bolo na žalobcovi uniesť dôkazné bremeno ohľadne tohto skutkového tvrdenia, pretože v prípade jeho unesenia by s tým boli spojené (samozrejme v prípade správnej žaloby) pre neho priaznivé právne účinky spočívajúce v znížení redukovanej plochy, z ktorej sa pri výpočte množstva odvedených zrážkových vôd vychádza. Predmetné skutkové tvrdenie žalobcu o rozsahu zníženia množstva zrážkových vôd odvedených do verejnej kanalizácie postupom podľa § 181 ods. 2 CSP označil na pojednávaní konanom dňa 21.11.2022 za sporné aj súd prvej inštancie, čo vyplýva zo zvukového záznamu z pojednávania. Žalobca mal preto navrhnuť dôkazy na jeho preukázanie a nespoliehať sa na svoje hodnotenie tohto skutkového tvrdenia ako nesporného. Súd prvej inštancie teda nezisťoval materiálnu pravdu, ale na základe procesnej aktivity žalovaného postupoval v súlade s pravidlami zakotvenými v CSP zohľadňujúcimi princíp formálnej pravdy. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca dôkazné bremeno ohľadne tohto sporného skutkového tvrdenia v spore neunesol. Odvolací súd uznáva, že formulácie súdu prvej inštancie o akejsi zľave nie sú šťastné a právne precízne, nič to však nemení na jeho záveroch, že: „to, že si žalobca zriadil zariadenie na zachytávanie zrážkovej vody o objeme 7 m³, nie je dostatočné na to, aby sa dalo určiť množstvo odvedených zrážkových vôd do verejnej kanalizácie. Uvedené sa nedá zmerať...potom sa množstvo vypočíta spôsobom, ktorý ustanoví všeobecne záväzný predpis s prílohou, teda tak, ako je uvedené v zmluve.“ Je síce pravdou, že v spotrebiteľskom spore v zmysle § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz, tento dôkaz spôsobilý preukázať sporné skutkové tvrdenia spotrebiteľa však musí existovať. Nakoľko žalobca odmieta riešenie navrhované žalovaným a prevzaté súdom prvej inštancie, takýto dôkaz nebolo možné v konaní obstaráť, resp. zabezpečiť.

46. Argumentácia žalobcu, že súd prvej inštancie mohol žalobe vyhovieť aspoň v časti kapacity nádrže na zachytávanie dažďovej vody 7 m³, resp. jej 7 – 10 násobku opomína skutočnosť, že z tejto nádrže je prepad zaústený do prečerpávacej stanice a z nej výtlak vedený do pivnice rodinného domu, kde je znovu napojený do kanalizačnej prípojky, z ktorej odpadové vody – zrážkové sú odvedené do verejnej kanalizácie. Toto skutkové tvrdenie žalovaného osvojené si súdom prvej inštancie žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nerozporoval, ani v odvolaní nenapadol, netvrdil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k takémuto nesprávnemu skutkovému zisteniu. V dôsledku toho, že zrážková voda sa môže dostať (vtiecť) z nádrže do verejnej kanalizácie, závisí od rozhodnutia žalobcu, či zrážkovú vodu zachytenú v nádrži využije a v akom rozsahu, alebo vodu z nádrže vypustí do verejnej kanalizácie. Preto sa nemožno stotožniť s jeho názorom, že minimálne v rozsahu kapacity nádrže preukázal zmenšenie množstva zrážkových vôd odvedených do verejnej kanalizácie, že tento objem zachytenej zrážkovej vody sa logicky nemôže dostať do verejnej kanalizácie. To, že by v konaní prípadne vypočítaní svedkovia potvrdili, že voda z nádrže sa používa na polievanie, či umývanie, by stále nepreukazovalo, v akom rozsahu. Navyše súd prvej inštancie by nemohol žalobe vyhovieť sčasti ani z toho dôvodu, že sa porovnávajú dve rôzne veličiny – redukovaná plocha v m² a kapacita nádrže v m³, teda vôbec by nebolo jasné, v akom rozsahu vlastne súd žalobe vyhovel. Nebolo teda zo strany žalobcu preukázané, že by sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohacoval, že by právo na stočné v rozsahu dojednanom v zmluve už nezodpovedalo skutočnosti. Navyše súd nemôže pri rozhodovaní hádať, či sa stočné ponížilo o 10%, 20%, 50%, ale vychádza z toho, čo v konaní nebolo sporné, resp. bolo preukázané.

47. Z tohto pohľadu odvolací súd nesúhlasí s názormi žalobcu, že súd prvej inštancie rozhodol nespravodlivo, resp. že by aproboval trvalé bezdôvodné obohacovanie sa žalovaného na úkor žalobcu, založenie výrazného nepomeru medzi právami a povinnosťami žalobcu a žalovaného v ich zmluvnom vzťahu. Súd prvej inštancie ani nepovedal, že je v poriadku, že žalovaný požaduje od žalobcu finančné

plnenie za službu, ktorú mu neposkytuje vo fakturovanom rozsahu, povedal len toľko, že to nebolo preukázané. Jedná sa teda len o domnienky, závery žalobcu nemajúce oporu v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Na jednej strane sa žalobca dovoľáva princípu formálnej pravdy, prísnej procesnej zodpovednosti strán sporu za výsledok konania, na druhej strane odmieta prijať, že bolo jeho úlohou, procesnou povinnosťou uniesť dôkazné bremeno ohľadne ním tvrdených sporných skutočností.

48. K žalobcom uvádzanému opomenutému dôkazu podľa neho podstatnému pre rozhodnutie vo veci – cenovej ponuke ohľadne vybudovania systému ciachovaného kaleného meradla odvolací súd uvádza, že z hľadiska právneho (nie ekonomického) posúdenia veci nie je rozhodujúca finančná náročnosť preukázania množstva odvádzaných zrážkových vôd do verejnej kanalizácie. Navyše cenová ponuka pripojená k doplneniu žaloby a nachádzajúca sa na č. I. 95 spisu bola vystavená firmou A. H. pre B. – I., J., nie na meno žalobcu, preto nie je ani zrejmé, či sa vzťahovala na odberné miesto žalobcu a jeho parametre.

49. Podporne odvolací súd uvádza, že žalobca sa vyjadruje len k tomuto navrhovanému riešeniu zo strany žalovaného, pri ktorom by bol žalovaný ochotný pristúpiť k zmene zmluvy. Nevyjadruje sa k ďalším dvom navrhovaným riešeniam - vybudovaniu vsaku alebo takého systému na zachytávanie zrážkovej vody, ktorý by nebol prepojený s verejnou kanalizáciou.

50. K nezrozumiteľnosti a neurčitosti zmluvy namietanej žalobcom odvolací súd uvádza, že obsah zmluvy je potrebné vykladať v spojitosti so zákonom č. 442/2002 Z.z. a vykonávacou vyhláškou. V zmluve, najmä ak povinnosť uzavrieť ju vyplýva zo zákona, postačí uviesť s odkazom na zákon a vyhlášku tie náležitosti, ktoré musia byť dojednané aj vzhľadom na špecifiká konkrétneho odberného miesta. Preto požiadavku žalobcu na formuláciu obsahujúcu výslovné záväzky vyplývajúce pre odberateľa a dodávateľa zo zákona, v tom zmysle, že „dodávateľ je povinný... a odberateľ je povinný...“ hoci tieto vyplývajú v spojení so zmluvou zo zákona, možno hodnotiť ako prísny právny formalizmus. Presná právna formulácia je dôležitá v prípadoch, kedy by jej nepresnosť mohla spôsobiť pochybnosti o výklade zmluvy. Zo zmluvy v spojení so zákonom č. 442/2002 Z.z. vyplýva záväzok dodávateľa uvedený v bode 2.1 zmluvy dodávať vodu verejným vodovodom, odvádzat' odpadové vody a vody z povrchového odtoku (zrážkové vody) do verejnej kanalizácie a povinnosť odberateľa uvedená v bode 3.1 zmluvy platiť za tieto služby dodávateľa vodné a stočné. Skutočnosť, že žalovaný dodávateľ je vlastník, resp. prevádzkovateľ verejného vodu a verejnej kanalizácie je v miestnych podmienkach všeobecne známou a dá sa zistiť z údajov v zmluve – vyhľadáním žalovaného v obchodnom registri, kde je uvedený predmet jeho činnosti. To, že je zmluva formulovaná jednoducho, nie právne precíznym spôsobom, prípadne že má formálne nedostatky, ešte neznamená, že je neurčitá, či (pre bežného spotrebiteľa) nezrozumiteľná.

51. Navyše vzhľadom na žalobný návrh formulovaný žalobcom a vymedzenie skutkového stavu v žalobe je zrejmé, že žalobca sa nedomáha neplatnosti zmluvy ako celku pre jej neurčitosť, či nezrozumiteľnosť (pre spotrebiteľa), akceptuje zo zmluvy vyplývajúce právo žalovaného na stočné, spochybňuje len jeho rozsah na základe spochybňovania výmery redukovanej plochy uvedenej v zmluve.

52. Pokiaľ žalobca považuje bod 2.7 zmluvy za neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že oproti času uzavretia zmluvy došlo k zmene parametrov odberného miesta v dôsledku vybudovania nádrže na zachytávanie zrážkovej vody, odvolací súd k tomu uvádza nasledovné:

53. Podľa čl. 4 bod 2. smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“) hodnotenie nekalej povahy podmienok sa nevzťahuje ani k definícii hlavného predmetu zmluvy ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú zrozumiteľné.

54. Podľa čl. 3 bod 1. smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

55. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú

hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

56. Z obsahu zmluvy vyplýva, že hlavným predmetom zmluvy, resp. hlavným predmetom plnenia zo strany dodávateľa (žalovaného) je dodávka vody z verejného vodovodu a odvádzanie odpadových vôd a zrážkových vôd do verejnej kanalizácie a hlavným predmetom plnenia zo strany spotrebiteľa (žalobcu) je platiť vodné a stočné (cenu) za tieto služby podľa množstva dodanej pitnej vody určeného vodomerom, množstva odpadových vôd a množstva vôd z povrchového odtoku určených vodomerom a výpočtom na základe vyhlášky zohľadňujúcim redukovanú plochu Sr. Vzhľadom na uvedené vyššie (bod 50. odôvodnenia tohto rozhodnutia) možno konštatovať, že tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne. Z uvedených ustanovení smernice a Občianskeho zákonníka vyplýva, že takéto zmluvné podmienky nepodliehajú prieskumu ich prijateľnosti, t.j. prieskumu, či spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to bez ohľadu na to, či boli alebo neboli individuálne dojednané.

57. Odvolací súd má zároveň za to, že zmluvná podmienka uvedená v bode 2.7 zmluvy je síce formulárová, avšak s výnimkou údajov o ploche S, súčiniteľovi odtoku a redukovanej plochy Sr, ako aj ročného priemeru dlhodobého zrážkového úhrnu platného v čase uzatvorenia zmluvy. Tieto údaje boli individuálne dojednané nakoľko závisia od parametrov konkrétneho odberného miesta, určujú sa teda osobitne pre každé odberné miesto. Žalobca sa so žalovaným chcel dohodnúť práve na zmene jedného z týchto individuálne dojednaných údajov - výmery redukovanej plochy Sr na polovicu (59 m²). Nemožno preto konštatovať, že práve údaj o redukovanej ploche, aj keď je uvedený vo formulárovom tlačive zmluvy nie je individuálne dojednaný. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj čl. 3 bod. 1 smernice individuálne dojednaná zmluvná podmienka taktiež nepodlieha prieskumu jej prijateľnosti, resp. nekalosti.

58. Už vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd nestotožňuje ani s názorom žalobcu, že zmluvnú podmienku uvedenú v bode 2.7 zmluvy možno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, resp. za nepomenovanú neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka.

59. Navyše odvolací súd poukazuje tiež na to, že ustanovenie § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka sa vzťahuje na zmluvnú podmienku, ktorá sa týka plnenia za službu, ktorá nie je hlavným predmetom zmluvy v nadväznosti na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, jedná sa teda o službu, ktorá je doplnková a ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, čo nie je tento prípad.

60. Podporne odvolací súd uvádza, že aj keby uznal argumentáciu žalobcu že bod 2.7 zmluvy podlieha prieskumu prijateľnosti (čo vzhľadom na uvedené vyššie neuznáva), každá zmluvná podmienka formulárovo dojednaná sa posudzuje objektívne bez ohľadu na subjektívne pomery konkrétneho spotrebiteľa, na čo napokon poukázal aj sám žalobca citujúc pasáže z Veľkého komentára k Občianskemu zákonníku od autorov Števek, M. a kol. z vydavateľstva C. H. Beck: „Objektívnosťou posúdenia zmluvnej podmienky na účely neprijateľnosti rozumieme aj samotné posúdenie takejto podmienky bez ohľadu na to, aké právne následky privodí, alebo privodila vo vzťahu k subjektívnym právnym pomerom konkrétneho spotrebiteľa. Inými slovami povedané, pri súdnom prieskume je potrebné vychádzať z objektivizácie zmluvnej podmienky pri súčasnom abstrahovaní od, na konkrétny subjekt naviazaného pôsobenia takejto klauzuly v skutkových okolnostiach posudzovaného prípadu.“ Formulárová zmluvná podmienka je totiž platná pre neurčitý okruh spotrebiteľov, nielen pre konkrétneho spotrebiteľa, práve preto nie je individuálne dojednaná.

61. Napokon odvolací súd k tejto problematike dodáva, že neprijateľnosť zmluvnej podmienky sa posudzuje z právneho hľadiska, t. j. zmluvná podmienka musí byť neprijateľná od počiatku, t.j. už v čase uzatvorenia spotrebiteľskej zmluvy bez ohľadu na podmienky konkrétneho spotrebiteľa, resp. zmenu týchto podmienok. Posudzovanie skutkových okolností, ktoré vyvstali po jej uzavretí (najmä zo značným časovým odstupom) nemá pre posudzovanie prijateľnosti zmluvnej podmienky žiaden význam. Inak povedané, ak je zmluvná podmienka neprijateľná, tak je neprijateľná od počiatku, nakoľko následkom jej neprijateľnosti je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka jej absolútna neplatnosť (ktorá nastáva od počiatku, ex tunc), nemôže sa stať neprijateľnou dodatočne. Vyplýva to napokon

aj zo žalobcom citovaného ustanovenia § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka kde sa okrem iného hovorí, že neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí vzhľadom na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy, ako aj z článku 4 bod 1. smernice obsahujúcom obdobné ustanovenie.

62. Odvolací súd nevzhladol ani porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces spočívajúce v tom, že súd prvej inštancie nerešpektovaním princípu formálnej pravdy a z neho vyplývajúcich procesných pravidiel uvedených v CSP (konkrétne pravidla, že žalovaným nepopreté skutkové tvrdenia žalobcu sa považujú za nesporné a súd má z nich pri ustálení skutkového stavu potrebného pre meritórne rozhodnutie vychádzať) a v dôsledku toho ustálením skutkového stavu v rozpore s týmito pravidlami porušil aj princíp rovnosti zbraní a pomohol žalovanému. Ako už bolo uvedené vyššie (bod 45. odôvodnenia tohto rozhodnutia), skutkové tvrdenia žalobcu rozhodujúce pre rozhodnutie sporu žalovaný právne účinným spôsobom poprel, súd prvej inštancie teda postupoval v súlade s procesnými pravidlami CSP, keď ustálil, že sporné skutkové tvrdenia žalobcu je potrebné preukázať.

63. Pokiaľ žalobca namieta porušenie jeho práva na spravodlivý proces spočívajúce v nevysporiadaní sa súdu prvej inštancie s jeho argumentáciou, pre ktorú považoval za podstatné pre rozhodnutie vo veci vykonanie dôkazu - cenovej ponuky na základný materiál pre vybudovanie systému ciachovaného kalového meradla a v neuvedení dôvodov, pre ktoré nevykonal ním navrhnutý tento dôkaz, ako ani s jeho argumentáciou ohľadne nezrozumiteľnosti zmluvy ako takej, k zhojeniu tejto vady došlo postupom odvolacieho súdu podľa § 387 ods. 3 veta prvá CSP, podľa ktorého odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd dal na túto argumentáciu, ako aj z akého dôvodu nebolo vykonanie tohto dôkazu potrebné pre rozhodnutie vo veci odpoveď v bodoch 48. - 51. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

64. Odvolací súd v tejto súvislosti dopĺňa, že súd je povinný sa vysporiadať len s argumentáciou strán sporu majúcom význam pre rozhodnutie sporu (veci). V tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/218/2010 zo dňa 23.11.2010, kde sa uvádza: „Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03)...To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).“.

65. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené uzatvára, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Nedostatky odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie boli napravené odvolacím súdom, súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy relevantné pre rozhodnutie vo veci, dostatočne zistil skutkový stav potrebný pre rozhodnutie vo veci a vec zároveň správne právne posúdil.

66. Odvolací súd v zmysle § 379 písm. a) CSP preskúmal aj od I. výroku vo veci samej závislý II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania. Súd prvej inštancie rozhodol v rozsudku o nároku žalovaného na náhradu trov konania síce podľa pomeru jeho úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP) avšak nevykonateľným výrokom, v ktorom neuložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania a neuviedol, v akej lehote má byť náhrada trov konania zaplatená (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). Zmena rozhodnutia súdu prvej inštancie v II. výroku o trovách konania teda súvisí len s nesprávne formulovaným výrokom, v ktorom absentovali tieto údaje. Preto odvolací súd uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov prvoinštančného konania. Obsahovo ide o totožné rozhodnutie opierajúce sa o ustanovenie § 255 CSP. V II. výroku o trovách konania bol preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenený podľa § 388 CSP.

67. O nároku strán sporu na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a žalovanému ako plne úspešnému v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

68. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že neuniklo jeho pozornosti, že žalobca oproti žalobnému návrhu v konaní pred súdom prvej inštancie tento v odvolacom návrhu doplnil, resp. zmenil špecifikáciou, od kedy má právo na stočné zodpovedajúce 50% ročnému priemeru z dlhodobého zrážkového úhrnu dohodnutého v bode 2.7 zmluvy, a to od 28.02.2019. V zmysle § 371 CSP však žalobu už nemožno v odvolacom konaní meniť. Preto na túto zmenu žaloby odvolací súd neprihliadol.

69. Napokon na záver odvolací súd dáva do pozornosti, že súd prvej inštancie mal v zmysle § 335 ods. 1 CSP v napadnutom rozsudku, ktorým žalobu zamietol, rozhodnúť aj o zrušení uznesenia č. k. 14Csp/21/2021 – 59 zo dňa 12.04.2021 o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zdržať sa prerušenia alebo obmedzenia dodávky vody z verejného vodovodu v prípade nezaplatenia vodného alebo stočného po dobu dlhšiu ako 30 dní po dobe splatnosti, na odbernom mieste žalobcu, do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 14Csp/21/2021. Pre tento nedostatok však odvolací súd nepristúpil k vráteniu veci súdu prvej inštancie pred rozhodnutím o odvolaní na doplnenie rozsudku v zmysle § 225 CSP, nakoľko predmetné uznesenie o neodkladnom opatrení nariadenom po začatí konania vo veci samej zanikne zo zákona (§ 333 CSP) uplynutím času, na ktorý bolo nariadené, t.j. nadobudnutím právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu.

70. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 ods.u 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods.u 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. u 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP, resp. dovolanie má vady podľa § 429 CSP napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 CSP v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) CSP v spojení s § 436 ods. 1 CSP).